

VISIE OP ZUID-HOLLAND

Samenvatting

Structuurvisie
Verordening Ruimte
Uitvoeringsagenda

provincie **HOLLAND**
ZUID

VISIE OP ZUID-HOLLAND

Samenvatting

Structuurvisie

Verordening Ruimte

Uitvoeringsagenda

Inhoud

Voorwoord	5
1. Visie op Zuid-Holland	6
Doel en reikwijdte	6
Relatie met Verordening Ruimte en	
Uitvoeringsagenda	6
Van vier streekplannen naar één structuurvisie	6
Inspelen op nieuwe ontwikkelingen	7
Nieuwe sturingsfilosofie	7
2. Visie 2020	8
Ruimtelijke hoofdstructuur, functiekaart en	
kwaliteitskaart	8
Vijf hoofdpogaven	8
3. Verordening Ruimte	12
Doel en werking	12
Voorbeelden van regels in de verordening	12
4. Uitvoeringsagenda	14
Uitvoering	14
Samenwerking en samenhang	14
Provinciale inzet	14
Drie bovenregionale opgaven	14
Drie provinciale rollen	15
Samenhang op twee niveaus	16
Uitvoeringsafspraken	16
5. Vervolg	17
Sturen op nieuwe ontwikkelingen	17
Website	17
Bijlagen	18

Voorwoord

Voor u ligt de samenvatting van de Structuurvisie, de Verordening Ruimte en de Uitvoeringsagenda. Deze documenten zijn op 2 juli 2010 vastgesteld door Provinciale Staten. U vindt hierin de visie die de provincie heeft op de ruimtelijke ontwikkeling van Zuid-Holland en de manier waarop we die visie willen realiseren. Dat doen we zeker niet alleen. De opgaven voor Zuid-Holland vragen om een gezamenlijke inzet van overheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen. Als uitgangspunt van deze visie geldt dan ook lokaal wat kan en alleen provinciaal wat moet.

Een belangrijke wijziging is dat we niet meer alleen sturen op functies maar ook op ruimtelijke kwaliteit. Daarom treft u bij deze samenvatting de functiekaart en de kwaliteitskaart aan.

De visie laat ook een heel belangrijke verschuiving zien die in heel Zuid-Holland plaatsvindt. Konden we in het verleden wellicht nog kiezen voor uitbreiding en fysieke groei in de ruimtelijke ordening, het komende decennium zal het vooral gaan om herontwikkeling. In de structuurvisie ligt het zwaartepunt voor zowel wonen als werken binnen de bestaande contouren. Dit maakt de opgave moeilijker. Als we daarbij betrekken dat markt en overheid daarvoor minder geld hebben, dan kunnen

we concluderen dat de provincie, meer dan voorheen, andere overheden, markt en maatschappelijke organisaties moet overtuigen van het belang van een gemeenschappelijk uitvoeringsprogramma. De uitvoeringsagenda geeft daar een eerste aanzet voor. Uiteindelijk zullen we per regio een gemeenschappelijk beeld moeten hebben van wat de belangrijkste ruimtelijke ontwikkelingen zijn voor die regio en hoe we daar, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, vorm aan geven.

Govert Veldhuijzen
Gedeputeerde voor Ruimtelijke Ordening

1. Visie op Zuid-Holland

Doel en reikwijdte

In de structuurvisie presenteert de provincie de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van Zuid-Holland. De structuurvisie is een integrale ruimtelijke visie op 2020, met een doorkijk naar 2040. Zuid-Holland moet in 2040 een aantrekkelijke, veelzijdige en internationaal concurrerende provincie zijn, bestand tegen klimaatverandering en gekenmerkt door ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik. De provincie werkt daarvoor aan een krachtig stedelijk netwerk in een aantrekkelijke groenstructuur die aansluit op de grote landschappen van kust, delta en Groene Hart. Goede bereikbaarheid, een divers aanbod van woon- en werkmilieus en een aantrekkelijk landschap met ruimte voor water, landbouw en natuur zijn daarin kenmerkende kwaliteiten. Het gaat in Zuid-Holland om 'ontwikkelen met schaarse ruimte'; met andere woorden er is weinig ruimte en de opgaven zijn daardoor gecompliceerd.

De provincie noemt in de structuurvisie vijf integrale en ruimtelijk relevante hoofdoggaven. Zij geeft voorrang aan programma's of projecten die een bijdrage leveren aan deze opgaven. Die opgaven zijn:

1. Aantrekkelijk en concurrerend internationaal profiel.
2. Duurzame en klimaatbestendige deltaprovincie.
3. Divers en samenhangend stedelijk netwerk.
4. Vitaal, divers en aantrekkelijk landschap.
5. Stad en land verbonden.

Relatie met Verordening Ruimte en Uitvoeringsagenda

Bij de structuurvisie horen de 'Verordening Ruimte' en de 'Uitvoeringsagenda structuurvisie 2010-2020'. In de verordening geeft de provincie regels voor de inhoud van gemeentelijke bestemmingsplannen. De uitvoeringsagenda werkt de uitvoeringsstrategie uit de structuurvisie verder uit in ruimtelijke

programma's en projecten en geeft een beeld van de financiering. Samenhang en samenwerking in de uitvoering zijn de sleutelbegrippen van de uitvoeringsagenda. De beleids- en onderzoeksagenda zijn belangrijke onderdelen ervan.

Van vier streekplannen naar één structuurvisie

De rol van de provincie is veranderd met de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) op 1 juli 2008. Die was voor de provincie aanleiding om haar ruimtelijk beleid te actualiseren. De Wro geeft de provincie een veel actievere rol. De wet zorgt voor een duidelijke afbakening van de bevoegdheden van verschillende overheden. Uitgangspunt in de wet is: 'Decentraal wat kan, centraal wat moet'. Overheden moeten voor nieuwe ontwikkelingen duidelijk vooraf hun doelstellingen formuleren en aangeven hoe zij deze willen bereiken. Elke overheid slaag krijgt de instrumenten om het eigen ruimtelijk beleid te verwezenlijken. De structuurvisie is één van deze instrumenten.

Hoofdoopgaven	Provinciale belangen
1. Aantrekkelijk en concurrerend internationaal profiel	■ Behouden en aantrekken van bedrijvigheid en werkgelegenheid
2. Duurzame en klimaatbestendige deltaprovincie	■ Verbeteren van de waterveiligheid ■ Robuust en veerkrachtig watersysteem ■ Duurzame energievoorziening
3. Divers en samenhangend stedelijk netwerk	■ Versterken stedelijk netwerk ■ Optimaal benutten van bestaande ruimte voor economische clusters ■ Verbeteren interne en externe bereikbaarheid ■ Voldoende aanbod in verschillende woonmilieus ■ Voorzien in een gezonde leefomgeving
4. Vitaal, divers en aantrekkelijk landschap	■ Ontwikkelen en behouden van vitale en waardevolle landschappen ■ Behoud van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur ■ Verbetering belevingswaarde en vermindering verrommeling ■ Realiseren van een complete Ecologische Hoofdstructuur
5. Stad en land verbonden	■ Versterken recreatieve functie en groenstructuur

De provincie heeft haar vier streekplannen en de Nota Regels voor Ruimte vervangen door één nieuwe structuurvisie en verordening. De structuurvisie is een voortzetting van het voorgaande beleid, aangepast aan de nieuwe provinciale rol en aangevuld met nieuw (sectoraal) beleid en nieuwe afspraken.

Inspelen op nieuwe ontwikkelingen

De structuurvisie reageert en anticipeert op trends en ontwikkelingen zoals globalisering, individualisering, klimaatverandering, energieschaarste en vergrijzing. Ook zijn er afspraken met het rijk over realisering van de Ecologische Hoofdstructuur, uitwerking van kernkwaliteiten van de nationale landschappen Groene Hart en Hoeksche Waard en beschermen van de rijksbufferzones.

Op regionaal niveau heeft de provincie samen met de regio's gewerkt aan visievorming en zijn afspraken gemaakt over de Zuidvleugel en het Groene Hart. In het bestuurlijk platform Zuidvleugel is de verstedelijkingsstrategie voor de Zuidvleugel uitgewerkt. De drie Groene Hartprovincies Utrecht, Noord- en Zuid-Holland hebben de Voorloper Groene Hart opgesteld en vastgesteld als belangrijke gezamenlijke bouwsteen voor de provinciale structuurvisies, met daarin interprovinciale beleidslijnen voor een gemeenschappelijk Groene Hartbeleid. Ook regionale structuurvisies zijn bouwstenen voor deze structuurvisie. Tot slot zijn overige

bestuurlijke afspraken, die invloed hebben op de ruimtelijke inrichting van Zuid-Holland, in de structuurvisie meegenomen. Voorbeelden hiervan zijn het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) en het samenwerkingsverband Zuidwestelijke Delta.

Nieuwe sturingsfilosofie

Provinciale doelstellingen zijn haalbaar als instrumenten, programma's en projecten op elkaar worden afgestemd. De provincie werkt vanuit een proactieve houding graag samen met gemeenten en andere partijen. Zij stuurt op functies en ruimtelijke kwaliteit door te ordenen, programma's en projecten te ontwikkelen, onderzoek uit te voeren of te agenderen. Meer dan voorheen stuurt de provincie op hoofdlijnen en zet zij in op vroegtijdige samenwerking. Deze aanpak sluit aan bij de nieuwe stijl van besturen: 'Lokaal wat kan, provinciaal wat moet'. Dit betekent dat de provincie alleen vraagstukken oppakt waar zij een toegevoegde waarde heeft en waar provinciaal belang aan de orde is. De provincie geeft het lokale bestuur ruimte bij de ruimtelijke inrichting en stelt daarvoor kaders. Uitgangspunten hiervan zijn efficiënt ruimtegebruik, betere verbindingen, samenhang tussen landschappelijk netwerk en stedelijk gebied, en meer ruimtelijke kwaliteit. Dit vraagt om duidelijke keuzes. Deze zijn in de structuurvisie gemaakt op basis van de provinciale belangen.

2. Visie 2020

Ruimtelijke hoofdstructuur, functiekaart en kwaliteitskaart

De ruimtelijke hoofdstructuur van Zuid-Holland wordt gevormd door drie eenheden, te weten het stedelijk netwerk in het westen en midden, het landelijk gebied in het oosten, noorden en zuiden en de Zuidvleugelgroenstructuur die het stedelijk netwerk en landelijk gebied verbindt.

In de structuurvisie kiest de provincie voor een tweeledige sturing, namelijk op ruimtelijke functies en op ruimtelijke kwaliteiten. Deze aspecten worden in beeld gebracht op een functiekaart en een kwaliteitskaart, die eenzelfde status hebben en elkaar aanvullen.

Functiekaart

De functiekaart geeft de gewenste verdeling van ruimtelijke functies weer. Het gaat hierbij om functies die in de structuurvisie zijn geordend, begrensd en vastgelegd als ruimtelijk beleid tot 2020. De functiekaart is vergelijkbaar met de voormalige streekplankaarten. Locatie, omvang en begrenzing staan erop.

Kwaliteitskaart

De kwaliteitskaart geeft weer waar welke kwaliteit wenselijk is. Op de kaart zijn bestaande en gewenste kwaliteiten benoemd op een globale, regionale schaal. De kwaliteitskaart toont de diversiteit van Zuid-Holland en brengt de ruimtelijke kwaliteiten van provinciaal belang in beeld. De kaart geeft vanuit een kwalitatieve invalshoek richting en randvoorwaarden aan de ordening en ontwikkeling van de ruimte in Zuid-Holland.

Vijf hoofddopgaven

De provincie definieert vijf integrale en ruimtelijk relevante hoofddopgaven die niet los van elkaar staan. De eerste twee hoofddopgaven richten zich op overkoepelende onderwerpen die heel Zuid-Holland betreffen. De overige drie opgaven geven richting aan de ruimtelijke hoofdstructuur van Zuid-Holland.

1. Aantrekkelijk en concurrerend internationaal profiel

De provincie wil in 2020 de woon-, werk- en leefomgeving voor haar inwoners hebben versterkt. Zij streeft naar een aantrekkelijk en concurrerend internationaal profiel. Versterken van de economische positie staat centraal en daarbij spelen de drie economische topclusters een belangrijke rol: Rotterdam met de mainport en kennisinstituten, Den Haag, regeringscentrum en internationale stad van recht en vrede met de daarbij behorende instellingen en de greenports Westland/Oostland, Boskoop en Bollenstreek. Al deze clusters staan niet op zichzelf maar worden gevoed door de andere economische clusters, zoals het maritieme cluster en life & healthsciences.

Voor Zuid-Holland is het belangrijk om werkgelegenheid en bedrijvigheid te behouden en aan te trekken. Het accent ligt op kennisontwikkeling en handel.

Invulling

Met de integrale ruimtelijke projecten (IRP) als Zuidplas, As Leiden Katwijk en Mainport Rotterdam vult de provincie deze hoofddopgave in. Ook uitvoerings- en actieprogramma's waarin regio's en provincie gezamenlijk investeren, leveren een bijdrage aan de verwezenlijking van deze opgave, zoals het Uitvoeringsprogramma Ruimte voor Economie, Actieprogramma Greenports en het project Science Port Holland.

2. Duurzame en klimaatbestendige deltaprovincie

De provincie wil een duurzame en klimaatbestendige deltaprovincie zijn. Zij neemt de lagenbenadering als uitgangspunt voor de ruimtelijke inrichting. Deze benadering onderscheidt drie lagen: de ondergrond (bodem, water en natuur), netwerken van infrastructuur en de occupatielaag (verstedelijking, landbouw, recreatie, archeologie en andere functies). Bij een afweging is het belangrijk om belangen via deze drie lagen te ordenen en een integrale afweging te maken. De provincie doet dit bijvoorbeeld door rekening te houden met mogelijke veranderingen in het water- en bodemsysteem en die mee te nemen bij veranderingen in het ruimtegebruik.

Klimaatbestendigheid krijgt tot 2020 gestalte door de nadruk te leggen op waterveiligheid en een robuust watersysteem met duurzame zoetwatervoorziening. Duurzaamheid betekent verder dat de provincie werkt aan een groter aandeel duurzame energievoorziening.

Invulling

Samen met regio's en waterschappen werkt de provincie aan een duurzame en klimaatbestendige deltaprovincie. De provincie doet dit onder andere door de uitvoering van het IRP Delflandse Kust. Daarnaast wordt de mogelijkheid van alternatieve

energieopwekking bij de Brouwersdam onderzocht. Het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta, dat de provincie Zuid-Holland samen met de provincies Brabant en Zeeland uitwerkt, levert ook een belangrijke bijdrage aan deze opgave. Windenergie is in de provincie een belangrijke bron van duurzame energie met een relatief groot ruimtelijk effect. In de Nota Wervelender wordt dit beleid verder uitgewerkt. In de structuurvisie zijn de plaatsingsgebieden en vrijwaringsgebieden (zoals nationale landschappen en ook de randen van het Groene Hart) aangegeven.

3. Divers en samenhangend stedelijk netwerk

Zuid-Holland wil verstedelijking concentreren in en rond de steden in het stedelijk netwerk. Deze concentratie heeft agglomeratievoordelen voor bedrijven, voorzieningen en detailhandel. Het geeft mogelijkheden tot ketenvorming, efficiënte benutting van infrastructuur en ontwikkeling van efficiënte duurzame energiesystemen. Zuid-Holland werkt aan een aantrekkelijke leefomgeving en een aantrekkelijk vestigingsmilieu voor bedrijven. Het contrast tussen stad en land moet behouden blijven en kwaliteiten van stad en land worden versterkt en met elkaar verbonden. Door de verstedelijking compact te houden kan het open landschap behouden blijven. Het stedelijk netwerk heeft dan een samenhangend openbaar vervoersysteem,

het Zuidvleugernet, dat uitstekend aansluit op onder- en bovenliggende netwerken van wegen en water. Het verbindt belangrijke woon-, werk- en recreatielocaties met elkaar. Het systeem is in staat om grote aantallen mensen te verplaatsen en een snelle verbinding te vormen met andere stedelijke gebieden buiten Zuid-Holland.

Ontwikkeling van nieuwe woon- en werkmilieus in stedelijke gebieden kan gecombineerd worden met herstructureren en transformeren van bestaande milieus. Gemengde milieus, broedplaatsen en onderwijsvoorzieningen zorgen voor een betere voedingsbodem voor de kenniseconomie. Intensief gebruik van het stedelijk gebied leidt tot minder uitstoot van broeikasgassen en een zuinig gebruik van grondstoffen. Zo draagt intensief stedelijk ruimtegebruik bij aan de duurzaamheid van Zuid-Holland.

Invulling

De IRP's Zuidplas, As Leiden Katwijk, Mainport Rotterdam, Oude Rijnzone, Integrale Ontwikkeling Delft Schiedam dragen bij aan een divers en samenhangend stedelijk netwerk. Daarnaast geven lopende projecten en programma's invulling aan deze opgave door de aanleg van ontbrekende infrastructuur en door werkgelegenheids- en woningbouwafspraken. Het Zuidvleugernet is het uitgangspunt. Voor de langere termijn participeert de provincie in enkele integrale verkenningen waarin bereikbaarheidsvraagstukken in samenhang met ruimtelijk-economische ontwikkelingen en leefbaarheidsvraagstukken worden onderzocht. Dit zijn de MIRT-verkenning Integrale Benadering Holland Rijnland (IBHR), de MIRT-verkenning Haaglanden, de MIRT-verkenning Rotterdam VooRuit en de MIRT-verkenning Antwerpen Rotterdam (VAR). MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport.

4. Vitaal, divers en aantrekkelijk landschap

Met de Zuid-Hollandse delta, de kust en het grootste deel van het Groene Hart liggen omvangrijke delen van de open ruimte van de Randstad binnen de grenzen van Zuid-Holland. Deze combinatie van diverse landschappen dicht bij elkaar is uniek in Europa. In grote lijnen gaat het om de waarden en venen in het Groene Hart, de kustzone en de Zuid-Hollandse eilanden in de delta. In de grote landschappelijke eenheden zet de provincie zich in voor behoud van leefbaarheid en economische vitaliteit van het landelijk gebied. De landbouw is voor die vitaliteit een belangrijke factor, zowel

economisch gezien als wat betreft landschappelijke kwaliteit. De belangrijkste kernkwaliteiten in deze gebieden zijn diversiteit, openheid, rust en stilte.

Invulling

Om deze hoofdpogave te realiseren werkt de provincie samen met de regio's aan de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden, zoals bijvoorbeeld in de Krimpenerwaard en Alblasserwaard/Vijfheerenlanden en Gouwe Wierecke. Door de uitvoering van programma's en projecten wordt invulling gegeven aan het begrip ruimtelijke kwaliteit. De provincie wil meer sturen op ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Om dit concreet in te vullen gaat de provincie samen met de regio's gebiedsprofielen opstellen. Een belangrijke aanzet hiervoor is al gegeven met de regioprofielen cultuurhistorie. Het behoud van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur is hiervoor uitgangspunt: ontwikkeling moet kunnen maar wel met respect voor waarden uit het verleden.

5. Stad en land verbonden

De groene ruimte in en om de stad wordt hoog gewaardeerd. Het is belangrijk de samenhang tussen stad en land en de kwaliteit van de groene ruimte bij de stad aanzienlijk en duurzaam te versterken. Met een verstedelijkingsopgave gericht op intensivering en herstructurering wordt de kwaliteit van de groene ruimte steeds belangrijker. Niet alleen vanuit het oogpunt van leefbaarheid voor bewoners, maar ook vanwege een aantrekkelijk en onderscheidend vestigingsklimaat. Zuid-Holland wil stad en land beter met elkaar verbinden door uit te gaan van het concept Zuidvleugelgroenstructuur. Binnen de invloedssfeer van het stedelijk netwerk gaat het om een samenhangend stelsel van landschappen, natuur- en recreatiegebieden, stedelijke parken en groenblauwe verbindingen.

Zes waardevolle landschappen in deze groenstructuur krijgen de status provinciaal landschap. Deze status is bedoeld om de gebieden te beschermen en te ontwikkelen tot recreatief aantrekkelijke en economisch duurzame landschappen met verbrede landbouw en betere recreatieve kwaliteit. De provinciale landschappen vormen de basis voor de Zuidvleugelgroenstructuur. Ze waarborgen voor een groot deel de balans tussen stad en land. Het gaat om Midden-Delfland, Land van Wijk en Wouden, Duin, Horst en Weide, Hollands Plassengebied, Bentwoud-Rottemeren en IJsselmonde. Deze basis wordt aangevuld met grote natuur- en recreatiegebieden bij de

stad. Deze gebieden krijgen de benaming 'regiopark'. Voorbeelden zijn de Delflandse Kust en het gebied van de Balij en het Bieslandse Bos. De groenstructuur wordt gecompleteerd door de grote eenheden stedelijk groen (zoals stedelijke parken, sport-en volkstuincomplexen), en een samenhangend netwerk van groenblauwe verbindingen, waarmee alle groengebieden in de stedelijke invloedssfeer, binnen en buiten de stad, met elkaar verbonden zijn.

Invulling

De provincie vult deze hoofdpoging in met de IRP's Zuidplas, Mainport Rotterdam (750 ha natuur- en recreatiegebied) en Hof van Delfland. En ook met lopende projecten en programma's, zoals het programma Recreatie om de Stad (RodS), de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de ecologische verbindingen, het Actieprogramma Water, het Fietspadenplan 2008-2011 en het Wandelroutenetwerk. De Zuidvleugelgroenstructuur is hier het concept waarmee de provincie stad en land beter met elkaar wil verbinden.

3. Verordening Ruimte

Doel en werking

Ordenen vindt plaats door vooraf duidelijke beleidskaders te formuleren. De provincie heeft deze beleidskaders vastgelegd in de 'Verordening Ruimte' die regels stelt aan de inhoud van gemeentelijke bestemmingsplannen. De verordening is een juridisch bindend instrument. Niet alle onderwerpen lenen zich voor opname in de verordening, daarom heeft de provincie op basis van de provinciale belangen een selectie gemaakt van geschikte onderwerpen. In het algemeen zijn dit onderwerpen met heldere criteria, weinig gemeentelijke beleidsvrijheid en een zwaarwegend provinciaal belang. Daarnaast is het ontwerp- Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (ook wel genoemd 'AMvB Ruimte') van het Rijk van belang. Enkele onderwerpen in de verordening van de provincie Zuid-Holland vloeien rechtstreeks voort uit de AMvB Ruimte.

Voorbeelden van regels in de verordening

Een belangrijk instrument om het buitengebied te vrijwaren van verstedelijking is het vastleggen van bebouwingscontouren in de verordening. Op kaart 1 van de verordening zijn de bebouwingscontouren vastgesteld. In artikel 2 zijn regels opgenomen over de toegestane functie en bebouwing in het gebied buiten de bebouwingscontouren. Ook zijn uitzonderingen en ontheffingsmogelijkheden geformuleerd. Die betreffen onder andere ontwikkelingen die de kwaliteit van het buitengebied kunnen verbeteren, zoals 'ruimte voor ruimte' en 'nieuwe landgoederen'.

In de verordening zijn regels opgenomen voor bestemmingsplannen waarin agrarische bedrijven en gronden zijn opgenomen. Het provinciaal beleid is gericht op concentratie van glastuinbouw, bollen- teelt en boom- en sierteelt in speciaal daarvoor aangewezen gebieden. Daarbuiten gelden beperkingen. Regels voor intensieve veehouderij sluiten nieuwe vestiging hiervan uit.

De regels over de Ecologische Hoofdstructuur en nationale landschappen vloeien grotendeels voort uit de AMvB Ruimte. 'Prioritaire nieuwe natuur' heeft op grond van de verordening een natuurbestemming. De provincie heeft geld gereserveerd om deze natuur snel te realiseren.

Voor het stedelijk gebied is een beperkt aantal regels opgenomen, zoals regels voor kantoren, bedrijventerreinen en detailhandel. Uitgangspunt is dat vestiging van kantoren alleen plaatsvindt op locaties die binnen tien minuten te voet of met bus of tram bereikbaar zijn vanaf de haltes van het Zuidvleugelnet. Detailhandel moet zich in principe vestigen in bestaande winkelcentra. Daarbuiten zijn alleen mogelijkheden voor een beperkt aantal branches die niet of slecht inpasbaar zijn in de

bestaande centra, zoals detailhandel in volumineuze goederen (auto's, boten en caravans), bouwmarkten, tuincentra en grootschalige meubelbedrijven.

In verband met de waterveiligheid is bepaald dat primaire en regionale waterkeringen als zodanig bestemd moeten worden in bestemmingsplannen.

In de verordening zijn twee regelingen over milieuzoneringen opgenomen. Het gaat om de veiligheidszonering van de oevers van Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en om regelgeving voor luchthavens en helihavens met betrekking tot geluid en veiligheid.

Om belangrijke cultuurhistorische waarden te beschermen, zijn regels opgenomen voor molen- en landgoedbiotopen.

In de verordening zijn enkele algemene ontheffings- en uitzonderingsmogelijkheden opgenomen die toegepast kunnen worden bij een groot openbaar of individueel belang. Ook is een overgangsregeling opgenomen voor bestaande of nog in procedure zijnde bestemmingsplannen. Deze moeten in overeenstemming worden gebracht met de verordening. Hiervoor is een gedifferentieerde regeling opgenomen. De uiterste termijn voor aanpassing is vijf jaar na inwerkingtreding van de AMvB Ruimte.

4. Uitvoeringsagenda

Uitvoering

In de 'Uitvoeringsagenda structuurvisie 2010-2020' maakt de provincie duidelijk welke programma's en projecten zij gaat inzetten om de ontwikkelopgaven uit de visie te realiseren. De uitvoeringsagenda wordt jaarlijks geactualiseerd, tegelijk met de herziening van de structuurvisie.

Samenwerking en samenhang

De schaal van de provincie maakt haar bij uitstek geschikt om veel partijen op gemeentelijk en (boven) regionaal niveau te verbinden. De provincie werkt actief samen met andere partijen. De provincie zal concrete afspraken maken over deze samenwerking met de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Zuid-Hollandse gemeenten in het zogenaamde 'procesconvenant ruimtelijke ordening Zuid-Holland'. Hiermee wordt de samenwerking tussen de partners versterkt en zal vroegtijdig afstemming plaatsvinden over het ruimtelijk beleid. Met deze versterkte samenwerking zal ook de snelheid van planologische procedures en de uitvoering worden vergroot. Met de uitvoeringsagenda worden, indien nodig, aanvullende uitvoeringsafspraken gemaakt met de bestuurlijk en maatschappelijke partijen. De provincie nodigt andere partijen uit hun agendapunten in te brengen om vervolgens tot afspraken te komen. Deze afspraken worden bij voorkeur in de vorm van een uitvoeringsovereenkomst gegoten.

Naast samenwerking is ook samenhang tussen uitvoeringsactiviteiten en ontwikkelopgaven belangrijk. De provincie neemt niet voor alle provinciale belangen een leidende rol in de uitvoering. Zij eigent zich alleen een regisseursrol toe als deze rol niet gedelegeerd kan worden naar andere overheden, of als zij een eigen verantwoordelijkheid heeft, die voortvloeit uit provinciale belangen.

De uitvoeringsagenda doet de programmering van de bestaande 'uitvoering' niet over maar brengt wel de meest relevante activiteiten in beeld om zo invloed uit te oefenen op de onderlinge samenhang.

Provinciale inzet

In de uitvoeringsstrategie maakt de provincie onderscheid tussen haar verschillende rollen en het niveau van sturing. In de structuurvisie staan de hoofdtaken en het bovenregionale niveau centraal. De uitvoeringsstrategie wordt bepaald door:

- vijf hoofdtaken;
- drie bovenregionale taken;
- drie provinciale rollen: ordenen, ontwikkelen, onderzoeken en agenderen;
- samenhang op twee niveaus: provinciaal en regionaal.

Drie bovenregionale taken

Binnen de vijf hoofdtaken wil de provincie extra aandacht geven aan drie nieuwe taken, die voortvloeien uit de ambitie om voor de uitvoering een meer integrale en samenhangende en aanpak te kiezen. Het gaat om taken in het stedelijk en landelijk gebied van Zuid-Holland, namelijk:

1. Zuidvleugelgroenstructuur;
2. Zuidvleugelnets als stedelijk netwerk;
3. Sturen op ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied.

Zuidvleugelgroenstructuur

De provincie heeft in de structuurvisie voor de groene ruimte in de stedelijke invloedssfeer een nieuw ruimtelijk concept ontwikkeld: de Zuidvleugelgroenstructuur. Deze groenstructuur ontwikkelt en versterkt op de schaal van Zuid-Holland de kwaliteit van de groene ruimte in en nabij de stad. Verrommeling en versnippering van het landschap worden tegengaan. Verbrede land-

bouw richt zich op de regionale markt en de mensen in de stad. Het gebied wordt via een groenblauw netwerk beter voor iedereen ontsloten.

Zuidvleugelnets als stedelijk netwerk

Het stedelijk netwerk in de Zuidvleugel bestaat uit steden en dorpen die een samenhangend systeem vormen. Het is een gebied met sterk geconcentreerde en diverse stedelijke functies, van hoogstedelijk wonen tot intensieve vormen van recreatie. In het stedelijk netwerk moeten stedelijke ontwikkelingen zich concentreren rond wegen en knooppunten van openbaar vervoer. Het stedelijk gebied heeft daarmee vooral een verdichtingsopgave, die gepaard gaat met verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Sturen op ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied

De provincie wil ook in het landelijk gebied meer sturen op ruimtelijke kwaliteit en heeft hiervoor een kwaliteitskaart en zestien Regioprofielen Cultuurhistorie opgesteld. Daarnaast stelt de provincie samen met partners gebiedsprofielen op. De provincie wil zo oordeelsvorming op gang brengen over de kwaliteit van ruimtelijke plannen. Dit moet bijdragen aan een betere balans tussen bestaande en nieuwe landschappelijke waarden, landbouw, recreatie en natuur en nieuwe ruimtelijke programma's van provincies en gemeenten.

Drie provinciale rollen

De uitvoeringsagenda onderscheidt voor de provincie drie rollen:

1. Ordenen (met de functiekaart en de Verordening Ruimte);
2. Ontwikkelen (met programma's en projecten);
3. Onderzoeken en agenderen (met een beleidsagenda en een onderzoeksagenda).

De ordenende rol is op de functiekaart en in de Verordening Ruimte nader uitgewerkt. De rollen ontwikkelen, onderzoeken en agenderen staan centraal in de uitvoeringsagenda. In een ontwikkelrol werkt de provincie als regisseur of partner aan programma's en projecten. Voorbeelden hiervan zijn de Integratie Ruimtelijke Projecten.

Onderzoeken en agenderen is nodig om de onderbouwing, uitwerking en efficiëntie van het ruimtelijk beleid te waarborgen. De provincie zet in op samenhangende kennisontwikkeling om bestaand en toekomstig ruimtelijk beleid uit te werken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in beleidsvragen die moeten worden beantwoord en die doorwerken in de structuurvisie ('beleidsagenda') en vragen die moeten worden beantwoord om nieuwe opgaven te implementeren of om voor te sorteren op de volgende integrale herziening van de structuurvisie ('onderzoeksagenda').

Samenhang op twee niveaus

De doelen uit de structuurvisie kunnen alleen worden gehaald als programma's en projecten in onderlinge samenhang worden uitgevoerd. Een integrale benadering biedt een grotere kans op succes. Om deze samenhang te versterken wil de provincie sterker sturen op twee niveaus.

- provinciaal niveau: als schakel tussen regionaal en (inter)nationaal niveau;
- regionaal niveau: als schakel tussen boven-gemeentelijke belangen.

Provinciaal niveau

Op provinciaal niveau organiseert de provincie de aansturing van een aantal generieke thema's en grote, gebiedsgerichte opgaven. Klimaatbestendigheid, waterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit zijn generieke thema's. Grote, gebiedsgerichte opgaven zijn de Zuidvleugelgroenstructuur en het Zuidvleugelnets. Deze twee ruimtelijke structuren ziet de provincie als belangrijke onderlegger voor een samenhangende uitvoering van ruimtelijk beleid. Kleine programmaorganisaties worden verantwoordelijk voor sturing op de netwerken van Zuidvleugelgroenstructuur en Zuidvleugelnets. Deze organisaties zorgen voor afstemming met bijvoorbeeld het Bestuurlijk Platform Zuidvleugel en de Stuurgroep Groene Hart. De uitvoeringsafspraken vormen een belangrijke bouwsteen voor de gebiedsagenda's MIRT die Rijk en regio samen opstellen. In deze gebiedsagenda's stemmen Rijk en regio elkaars prioriteiten gebiedsgericht af.

Regionaal niveau

Holland Rijnland, Stadsgewest Haaglanden, Midden-Holland, Alblasserwaard/Vijfheerenlanden, Stadsregio Rotterdam, Drechtsteden, Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee zijn de acht Zuid-Hollandse regio's. De provincie wil samen met de regio's zorgen voor afstemming in de opgaven, programma's en projecten op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid, recreatie, natuur en landschap. Het gaat bij deze afstemming ook om het versterken van de samenhang met de ontwikkeling van de Zuidvleugelgroenstructuur en het Zuidvleugelnets als stedelijk netwerk. Voor beide onderwerpen wil de provincie afspraken maken met de regio's om de samenhang te waarborgen. Het overleg leidt tot resultaatgerichte afspraken. Voor sommige regio's is dit een voortzetting van de bestaande werkwijze (bijv. Stadsregio Rotterdam), voor andere regio's is dit een nieuwe aanpak.

Uitvoeringsafspraken

Om slagvaardig uitvoering te geven aan de doelen van de structuurvisie wil de provincie concrete uitvoeringsafspraken maken met het Rijk en met de acht regio's. De uitvoeringsafspraken met het Rijk worden gemaakt in de gebiedsagenda's, behorende bij het bestuurlijk overleg MIRT. De provincie nodigt de regio's graag uit om nadere uitvoeringsafspraken te maken. In de uitvoeringsagenda zijn hiervoor agenda's voor de regio's opgenomen: een beschrijving van ambities en opgaven, een overzicht van programma's en projecten en een agendavoorstel voor de te bespreken onderwerpen. De regio's worden uitgenodigd om eventuele aanvullende onderwerpen voor dit overleg te agenderen.

5. Vervolg

Sturen op nieuwe ontwikkelingen

Ruimtelijke ordening is dynamisch. Kaders zijn statisch. Om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen moeten structuurvisie, verordening en uitvoeringsagenda regelmatig worden aangepast. De provinciale structuurvisie heeft een planhorizon van tien jaar. In de praktijk kan het voorkomen dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen passen binnen provinciale belangen maar nog niet binnen het bestaande ruimtelijk beleid. Er kan ook tussentijds nieuw sectoraal beleid worden geformuleerd met gevolgen voor het ruimtelijk beleid. Om hierop in te spelen is het mogelijk om de structuurvisie, verordening en uitvoeringsagenda periodiek aan te passen. In hoofdlijnen wordt onderscheid gemaakt in jaarlijkse, vierjaarlijkse en tienjaarlijkse aanpassingen.

Bij jaarlijkse aanpassingen gaat het om kleine aanpassingen, bijvoorbeeld naar aanleiding van nieuwe regionale structuurvisies of de resultaten

van de jaarlijkse monitoring. Het kan ook gaan om verwerken van nieuw en/of gewijzigd sectoraal beleid met ruimtelijke consequenties of nieuwe inzichten naar aanleiding van de onderzoeksagenda of de verordening. De vorming van een nieuw college, in principe na vier jaar, wordt benut om nieuwe beleidsaccenten te verwerken. Na tien jaar is de planperiode van de structuurvisie afgelopen en kan een geheel nieuwe visie worden opgesteld.

Website

Actuele informatie over nieuwe ontwikkelingen en aanpassingen van de structuurvisie, verordening en uitvoeringsagenda is te vinden:

<http://www.zuid-holland.nl/visieopzuidholland>

Op deze website zijn de structuurvisie, verordening en uitvoeringsagenda online te raadplegen en te downloaden.

Bijlagen

Kwaliteitskaart
Functiekaart
DVD

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland.
Oktober 2010

Provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Samenstelling en redactie
Bureau Visie, Ontwerp en Strategie, provincie Zuid-Holland

Kaarten
Bureau Visie, Ontwerp en Strategie, provincie Zuid-Holland

Fotografie
Provincie Zuid-Holland

Productiebegeleiding
Bureau Mediadiensten, provincie Zuid-Holland

Ontwerp
Haagsblauw, Den Haag

Druk
Koninklijke De Swart, Den Haag

148619

